

ks. Piotr Łabuda

<https://orcid.org/0000-0002-9044-817X>

Uniwersytet Papieski Jana Pawła II w Krakowie

<https://ror.org/0583g9182>

„Przestrzenie dialogu. Chrześcijańskie inspiracje kultury spotkania”, red. T. Adamczyk, Lublin 2023, ss. 389 (Źródła i Monografie, 535)

Książka *Przestrzenie dialogu. Chrześcijańskie inspiracje kultury spotkania* to bardzo starannie przygotowane opracowanie, które powstało z inicjatywy istniejącego od blisko 90 lat Towarzystwa Naukowego Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II. Publikacja zawiera materiały z VI Kongresu Kultury Chrześcijańskiej, który odbył się w Lublinie w dniach 15–18 października 2020 roku.

Jak wskazuje tytuł – będący zarazem hasłem przewodnim kongresu – opracowanie stanowi studium nad istotą dialogu i znaczeniem w nim chrześcijaństwa. Samo słowo dialog ma przeróżne znaczenia. Według badaczy jest to rozmowa, forma komunikacji, a inni wskazują, iż jest to otwarcie się człowieka na innego człowieka. Niewątpliwie dialog opiera się na spotkaniu i rozmowie. Przez spotkanie bowiem rozumiemy bezpośredni kontakt co najmniej dwóch podmiotów, niosący ze sobą egzystencjalne konsekwencje. Natomiast rozmowa stanowi tworzywo spotkania i daje przestrzeń dla jego rozwoju. W zamyśle organizatorów kongresu, jak i twórców niniejszego opracowania było zgłębienie tych kwestii, ze szczególnym uwzględnieniem w tym dziele roli tradycji, kultury, prawdy i wiary chrześcijańskiej, a także samych chrześcijan.

Całość publikacji otwiera słowo wstępne, jakie skierował do uczestników kongresu pasterz Kościoła lubelskiego i Wielki Kanclerz KUL, ks. abp Stanisław Budzik. Następnie zamieszczono wprowadzenie Rektora KUL, ks. prof. Mirosława Kalinowskiego oraz tekst przybliżający czytelnikowi przesłanie poprzedniego kongresu z 2016 roku, któremu towarzyszyło hasło *Wolność ocalona. Chrześcijańskie światło na ludzkich drogach* (Lublin, 13–16 października 2016). Wydarzenie to było swoistego rodzaju wprowadzeniem do obchodów Jubileuszu 100-lecia Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II.

Zamieszczone na początku książki słowo wstępne Wielkiego Kanclerza, refleksja Rektora KUL oraz przypomnienie znaczenia wolności i roli, jaką w tym kontekście odgrywa Katolicki Uniwersytet Lubelski, są doskonałym wprowadzeniem do lektury. Publikacja obejmuje relację z nadania tytułu doktora honoris causa Jego Eminencji ks. kard. Kurtowi Kochowi, Przewodniczącemu Papieskiej Rady ds. Popierania Jedności Chrześcijan, jego wykłady oraz opracowania, które ukazują w różnorodny sposób chrześcijańskie inspiracje oraz fundamentalne znaczenie kultury i dialogu dla współczesnego świata, Kościoła i każdego człowieka. Artykuły, pogrupowane w poszczególne części – panele, można uznać za swoistego rodzaju reminiscencję, pogłębienie, czy kontynuację wykładu inauguracyjnego ks. kard. Kurta Kocha. Wszystkie zamieszczone w publikacji opracowania ukazują różne przestrzenie dialogu, umożliwiając ich pogłębienie, oraz pozwalają lepiej dostrzec także chrześcijańskie inspiracje kultury spotkania.

Właściwie we wszystkich wypowiedziach osób tworzących to obszerne dzieło, jak i w samym VI Kongresie Kultury Chrześcijańskiej dostrzec można wielką doniosłość i aktualność obranego tematu. Tematu, który domaga się nieustannego przypominania i zgłębiania w dzisiejszym świecie – świecie naznaczonym zarówno wielkimi, tragicznymi konfliktami międzynarodowymi, jak i lokalnymi – najróżniejszymi sporami społecznymi; świecie naznaczonym często brakiem kultury, szacunku i zrozumienia dla niekwestionowalnych, ponadczasowych wartości, a także dla drugiego człowieka.

Po słowach wstępu i uroczystych wydarzeniach związanych z nadaniem tytułu doktora honoris causa monografia przybliży „debatę dwóch ambon”. Debatę, która – co istotne – kończy długi cykl debat zapoczątkowany w czasie Pierwszego Kongresu w 2000 roku. W debacie tej, która odbyła się w rzeczywistości w przeddzień spotkania kongresowego, zasadniczo głos zabierają metropolita łódzki, abp Grzegorz Ryś, oraz profesor Paweł Śpiewak, dyrektor

Żydowskiego Instytutu Historycznego. W sposób niezwykle interesujący kreślą oni żydowskie i chrześcijańskie inspiracje dialogu – z perspektywy obu tradycji. Szczególnie cenną częścią debaty jest wymiana zdań prelegentów, moderowana przez o. Tomasza Dostatniego, oraz pytania zgromadzonej publiczności, które zostały skrupulatnie przedstawione. Dyskusja, zapisana w niniejszym opracowaniu, kończy się wspólną zachętą do dialogu – dialogu prowadzonego na najróżniejszych płaszczyznach.

„Debata dwóch ambon” jest wprowadzeniem do kolejnej części opracowania, zawierającej referaty wygłoszone podczas paneli kongresowych, które następnie stały się podstawą do dyskusji. Panele te zostały usystematyzowane w następujące grupy: Dialog jako zasada w życiu i nauczaniu Jana Pawła II oraz kard. Stefana Wyszyńskiego; Kościoły w dialogu; Wspólne dziedzictwo Wschodu i Zachodu; Wiara – dialog – odpowiedzialność; W dialogu z Benedyktem XVI oraz dopowiedzenia: Dialog w różnych dopowiedzeniach.

Poszczególne obszary i spostrzeżenia na temat różnych płaszczyzn dialogu prezentują wybitni przedstawiciele nauki, kultury. W swoich opracowaniach sięgają do myśli wybitnych autorytetów – kard. Stefana Wyszyńskiego, św. Jana Pawła II, Benedykta XVI, a także do dziedzictwa świata „wschodniego i zachodniego”, do myśli wspólnot ekumenicznych – pokazując konieczność i wartość dialogu w najróżniejszych przestrzeniach. Niewątpliwie lektura tych opracowań pozwala dostrzec wielką potrzebę dialogu. Potrzebę i wartość spotkań ludzi różnych poglądów i kultur. Całość tej niezwykle wartościowej konferencji, której zwieńczeniem jest niniejsze opracowanie, z pewnością okaże się pomocne dla wszystkich, którzy po nie sięgną. Monografia ta pokazuje, jak wiele już dokonało się w różnych przestrzeniach dialogu, ale i jak wiele wyzwań, które wciąż stoją przed społecznościami, organizacjami, a nade wszystko przed uczniami Chrystusa. Można stwierdzić – parafrazując, kończąc tę monografię, przedłożenie tarnowskiego filozofa, ks. prof. Michała Hellera – iż VI Konferencja i niniejsza dysertacja „pomoże ludziom myśleć”.

